

การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรม
การเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วม
และการเป็นพี่เลี้ยง

THE APPLICATION OF THE KING'S SCIENCE AND LOCAL WISDOM FOR
DEVELOPING LEARNING INNOVATIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS
THROUGH PARTICIPATION AND MENTORSHIP

กรณีย์พล วิวรรณมงคล, มิตรภาณี พุ่มกล่อม และกฤตนันท์ ทัศนเสวี

Karanphon Wiwanthamongkon, Mitparnee Pumklom and Krittanan Hasdisawi

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Education, Rajabhat Kanchanaburi University

พจนีย์ สุขชาวนา* และสุรวิวรรณ แจ้งจิต

Photjaneer Sukchaona and Sureewan Jangjit

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Business Administration, Southeast Asia University

พรชัย หนูแก้ว และศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย

Pornchai Nukaew and Supalak Satpreetrair

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Faculty of Science, Rajabhat Kanchanaburi University

*Corresponding Author E-mail: photjaneer@kru.ac.th

Received May 31, 2025; Revised September 8, 2025; Accepted September 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสังเคราะห์แนวทางการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง 2) ร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ 3) ศึกษาผลการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ 4) ประเมินและถอดบทเรียนการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ตามความร่วมมือพัฒนา จำนวน 17 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ได้นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และปรับปรุงยกระดับบูรณาการศาสตร์พระราชาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และโรงเรียนต้องการพัฒนา ด้านการอ่าน การเขียนเนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 2) ผลการร่วมพัฒนานวัตกรรมฯ จำแนกได้ดังนี้ 2.1) นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ทั้งการพัฒนาและการนำไปใช้มีคุณภาพระดับปานกลาง 2.2) นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านการอ่านและการเขียนมีคุณภาพระดับมาก 2.3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณภาพระดับดี และ 2.4) นวัตกรรมวัดและประเมินผลมีคุณภาพระดับดี 3) ผลการร่วมใช้นวัตกรรมเรียนรู้ดังนี้ 3.1) ผู้บริหารสามารถใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 3.2) ครูสามารถใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนด้านการอ่านและการเขียนมีคุณภาพโดยเฉลี่ยระดับมาก 3.3) ผู้ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และ 3.4) นวัตกรรมวัดและประเมินผลโรงเรียนมีคลังแบบทดสอบสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น 4) ผลการประเมินและถอด

บทเรียนการร่วมใช้นวัตกรรมมีระบบและกลที่ความเหมาะสม การพัฒนาโรงเรียนโดยมหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยงเสริมสร้างศักยภาพโรงเรียนให้เกิดการพัฒนาได้ตามบริบท

คำสำคัญ: ศาสตร์พระราชา, นวัตกรรมการเรียนรู้, การมีส่วนร่วม, การเป็นพี่เลี้ยง, ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study and synthesize approaches to collaboratively developing learning innovations through participation and academic mentoring, 2) jointly develop learning innovations, 3) examine the results of collaborative implementation of learning innovations, and 4) evaluate and extract lessons learned from the collaborative implementation of such innovations. The target schools included 17 primary schools, involving school administrators and teachers from Grades 1–6 who participated in the collaborative development process. The research findings revealed that: 1) the approach to collaborative development of learning innovations was based on the analysis and application of research results, integrating the King's Philosophy to enhance the quality of education. The schools expressed a need for development in reading and writing due to the challenges posed by the COVID-19 pandemic. 2) The outcomes of the co-development of learning innovations were categorized as follows: 2.1) The innovation in educational administration, both in terms of development and implementation, was at a moderate level of quality, 2.2) innovations for enhancing teaching and learning in reading and writing were of high quality, 2.3) information technology systems were of good quality, and 2.4) assessment and evaluation innovations were also of good quality. 3) The outcomes of collaborative implementation of learning innovations were as follows: 3.1) school administrators utilized administrative innovations at a moderate level on average, 3.2) teachers applied instructional innovations for reading and writing at a high level on average, 3.3) users of the information technology system expressed a high level of satisfaction on average, and 3.4) schools had assessment innovations that included a test bank for students at all grade levels. 4) The evaluation and lesson-learning process indicated that the innovation implementation system and mechanisms were appropriate for school development. The universities, acting as academic mentors, played a vital role in enhancing the schools' capacity to develop according to their specific contexts.

Keywords: The king's science, learning innovations, participation, mentorship, primary school

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยได้มุ่งเน้นและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศชาติและเร่งระดมสรรพกำลังและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนช่วยสร้างเสริมการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติให้เกิดความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพสิ่งที่สำคัญการมุ่งเน้นของกระทรวงศึกษาธิการยังคงเน้นในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เน้นการอ่านออกเขียนได้และทักษะอื่นๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อการก้าวสู่สังคมยุคศตวรรษที่ 21 ประเด็นที่สำคัญในพื้นฐานการจัดการศึกษาคือปัญหาหรือวาทกรรมซ้ำซากที่ได้เน้นการพัฒนามายาวนาน โดยเฉพาะปัญหา คือ การอ่าน การออกเขียน นับเป็นปัญหามาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต่าง ๆ และรวมถึงโรงเรียน ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติ แม้ว่ารัฐบาลจะมีการจัดสรรและจัดกิจกรรมส่งเสริมโดยใช้งบประมาณจำนวนมากแต่ยังไม่สามารถกระตุ้นการพัฒนาหรือยกระดับปัญหาไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการระดมบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อกระจายนำไปใช้ทั่วประเทศ พร้อมทั้งมีมาตรการในการกำกับติดตามและรายงานผลต่อเนื่อง แต่ผลปรากฏว่ายังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องการอ่านและการเขียนได้ประสบความสำเร็จ อาจนับได้ว่าเป็นการล้มเหลวทางการจัดการศึกษา โดยหน่วยงานหลักของประเทศยังไม่ได้วิเคราะห์ปัญหาเชิงพื้นที่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านการอ่านและการเขียนมีกระจายทั่วภูมิภาค (พงศศักดิ์ สังขภิญโญ, 2562) การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนในปัจจุบันได้ถูกสร้างขึ้นด้วยระเบียบ กฎเกณฑ์ ดังนั้นการเรียนบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นจึงต้องอาศัยความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น จึงส่งผลให้ความรู้ข้อมูลท้องถิ่นที่มีความสำคัญและต้องถูกตามเนื้อหาสาระของท้องถิ่นได้ถูกจัดลำดับชั้นให้เป็นความรู้เสริมจากข้อมูลสาระหลักวิชา กระบวนการเรียนรู้และการให้คุณค่าในการดำเนินชีวิตตามหลักสูตรและการจบการศึกษาในแต่ละระดับชั้น (กรัณย์พล วิวรรณมงคล และคณะ, 2558)

การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ช่วยการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบันเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนการเรียนรู้ขึ้นเพื่อร่วมพลัง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมดำเนิน เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย และรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้เน้นการร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมส่งเสริมการทำงานให้เกิดความยั่งยืน รวมทั้งการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่องและการร่วมกำหนดทิศทางทางการแก้ปัญหาพร้อมกันและนวัตกรรมกรรมที่นำไปใช้จะสัมพันธ์และเกิดผล (สัมพันธ์ สุขใส, 2563) ซึ่งความร่วมมือการขับเคลื่อนตามแนวคิดของกลุ่มชุมชนและบางสถานการณ์ต้องมีพี่เลี้ยงมาช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ให้บังเกิดผลและบรรลุตามเป้าหมายการดำเนินการของพี่เลี้ยงมีหน้าที่คอยช่วยเหลือให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปด้วย ความราบรื่น ซึ่งการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ขับเคลื่อนหลักการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชากับการจัดการศึกษาฯ สู่ในชั้นเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้นำไปใช้ มีหลักความรู้ความเข้าใจในศาสตร์พระราชากับการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นแต่ละกิจกรรม ครูผู้สอนต้องรู้และเข้าใจบริบทที่แท้จริงในสถานการณ์การเรียนรู้แต่ละพื้นที่และสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์บริบทท้องถิ่นนั้น ๆ (กรัณย์พล วิวรรณมงคล และคณะ, 2563) และ การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มาจากคนในพื้นที่

หรือบริบทนั้น ๆ ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เกิดตระหนักและเห็นความสำคัญในสิ่งที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น และมีความตั้งใจรักษาและอนุรักษ์ให้เกิดผลและเกิดการเรียนรู้ตามทักษะ ความรู้ตามระดับวัยของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสังเคราะห์แนวทางการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง
2. เพื่อร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง
3. เพื่อศึกษาผลการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง
4. เพื่อประเมินและถอดบทเรียนการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชาเป็นองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่า ประกอบด้วย หลักคิด หลักทฤษฎี และหลักปฏิบัติที่สามารถ การประยุกต์ใช้ในบริบทการศึกษาจะช่วยพัฒนาคนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ โดยเชื่อมโยงทักษะชีวิตเข้ากับภูมิสังคมและการพึ่งพาตนเอง การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้วิเคราะห์เลือกศาสตร์พระราชานโยบายการทรงงานตามรอบเบื้องพระยุคลบาทมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการในโครงการให้เกิดผลลัพธ์ตามที่มีหวังในการส่งเสริมการศึกษา (เดชา ปุญญบาล, 2560: สมบัติ นพรัก, 2561)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนโดยเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ลงมือทำและสร้างความเข้าใจสะท้อนคิด ทดลอง และประยุกต์ใช้จริงเป็นกลไกการจัดการที่สร้างผลลัพธ์ในศักยภาพของผู้บริหาร ครู และผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ของตนเอง (Freire, 1970; Vygotsky, 1978; Kolb, 1984)

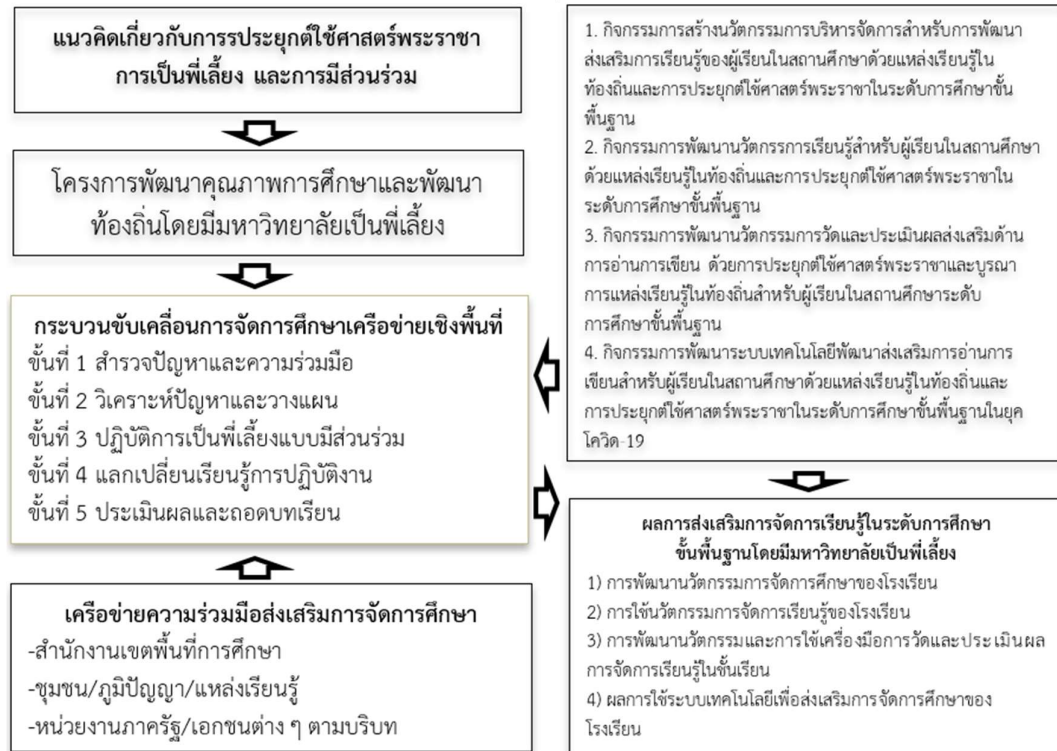
แนวคิดเรื่องการเป็นพี่เลี้ยง เป็นกลไกสำคัญของผู้ถ่ายทอดความรู้และกลไก การพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างหลายมิติ การเป็นพี่เลี้ยงมีทุกลักษณะการจัดการศึกษา ทั้งการเป็นพี่เลี้ยงผู้บริหาร การเป็นพี่เลี้ยงครู การเป็นพี่เลี้ยงจึงเป็นกลไกที่มีรายละเอียดที่ซับซ้อนและช่วยให้กลไกการพัฒนาเกิดผลตามเป้าหมาย ที่ต้องเปรียบพร้อมด้วยหลักการชี้แนะและสอนงาน

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนรู้ มีแนวคิด วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการใหม่ ๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม และการประยุกต์ใช้ความรู้ได้จริง โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน เท่าเทียม และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน (กรณีย์พล วิวรรณมงคล, 2564; สีน งามประโคน และคณะ, 2561)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเน้นการศึกษาประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชา แนวคิดการมีส่วนร่วม และแนวคิดการเป็นที่เลี้ยง ใช้สำหรับการดำเนินการแบบบูรณาการให้เกิด สังเคราะห์แนวทางได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้ รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research) การสังเคราะห์แนวทางการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง **กลุ่มเป้าหมาย** กลุ่มที่ 1 ครูในจังหวัดจันทบุรีที่เข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์แนวทางและร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 30-35 คน โดยทำการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานกลุ่มโรงเรียนในการคัดสรรเสนอชื่อเข้าร่วมกิจกรรม **วิธีการดำเนินการวิจัย** ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดประเด็นการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ฯ ดำเนินการจัดกิจกรรมสังเคราะห์แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ผลการศึกษาระบบการวิจัยในปี 2560-2563 มาสังเคราะห์กับให้เหมาะสมเกิดผลเชิงรูปธรรม และสรุปประเด็นแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง เพื่อนำไปพัฒนาออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ในระยะต่อไป **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** แบบบันทึก

ประเด็นการวิเคราะห์สังเคราะห์แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์ พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) ร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา **กลุ่มเป้าหมาย** ครูและผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ในจังหวัดจังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์แนวทาง และร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับ นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 30-35 คน โดยทำการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานกลุ่มโรงเรียนในการคัดสรร มีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนเครือข่ายและเป็นโรงเรียนมีความจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ **วิธีการดำเนินการวิจัย** ดำเนินการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนประเด็นแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ออกแบบและวางแผนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และจัดทำเอกสารเพื่อขอรับรองจริยธรรมในมนุษย์ ณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อทำการขอใบรับการในการดำเนินการวิจัย จัดประชุมปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 กิจกรรม และจัดเตรียมเอกสารนวัตกรรมการเรียนรู้และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ เอกสารคู่มือการนิเทศการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นฯ แบบประเมินการประเมินคุณภาพนวัตกรรมการฯ ทั้ง 4 นวัตกรรม หลังการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสม

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research) การส่งเสริมการนำนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไปใช้ในชั้นเรียนด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง **กลุ่มเป้าหมาย** เป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มเป้าหมายที่ 2 ครูที่ได้รับมอบหมาย จากผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความร่วมมืองบประมาณปี 2564 จำนวน 17 โรงเรียน และมีส่วนร่วม นิเทศจากผู้บริหาร ครู คณะผู้วิจัยและอาจารย์มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงทั้งในระบบออนไลน์ (Online) และในระบบเชิงพื้นที่ (Onsite) มีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพและสมัครใจเข้าร่วมฯ **วิธีการดำเนินการวิจัย** ดำเนินการวางแผนการส่งเสริมการนำนวัตกรรมการเรียนรู้ และจัดประชุม แผนการส่งเสริมการนำนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไปใช้ในชั้นเรียนด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยงตามวันที่ กำหนดในแผน จำนวน 4 กิจกรรม โดยแบ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาครู กิจกรรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และมีการวางแผนการนิเทศติดตามเป็นที่เลี้ยงการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี (online) การนิเทศเชิงพื้นที่ (on site) และประชุมสรุปผลการดำเนินงานการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** 1) นวัตกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1.1 นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา 1.2 นวัตกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน 1.3 ระบบเทคโนโลยี 1.4 นวัตกรรมการวัดและประเมินผล 2) แบบประเมินการคุณภาพนวัตกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหาร สถานศึกษา ใช้มาตราส่วน 3 ระดับ 2.34.=มาก 1.67=2.33 =ปานกลางและ1.00-1.66 =น้อย 3) แบบประเมินความสามารถใช้การบริหารจัดการสถานศึกษา ใช้มาตราส่วน 5 ระดับ 4.51-5.00 =มากที่สุด 3.51-4.50=มาก 2.51-3.50=ปานกลาง 1.50-2.50=น้อย และ1.00-1.50=น้อยที่สุด 4) นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนด้านการอ่านและการเขียนของครู ใช้มาตราส่วน 3 ระดับ 2.34.= มาก 1.67=2.33 =ปานกลางและ1.00-1.66 =น้อย 5) แบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้ใช้งานระบบ

เทคโนโลยีแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้คลังแบบทดสอบ ใช้มาตราส่วน 5 ระดับ 4.51-5.00 = มากที่สุด 3.51-4.50=มาก 2.51-3.50=ปานกลาง 1.50-2.50=น้อย และ 1.00-1.50=น้อยที่สุด

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development) การประเมินและถอดบทเรียนการร่วมใช้นวัตกรรม การเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาศาสตร์และข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง(Evaluation) **กลุ่มเป้าหมาย** ใช้กลุ่มเป้าหมายที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คณาจารย์ฯ นักศึกษา จำนวน 17 โรงเรียนตามความร่วมมือในโครงการฯ งบประมาณปี 2564 จำนวน 34 คน **วิธีการดำเนินการวิจัย** การดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นการถอดบทเรียนการใช้นวัตกรรม การเรียนรู้ในระบบออนไลน์จากกลุ่มเป้าหมายระยะที่ 4 จัดกิจกรรมการประเมินและถอดบทเรียน การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ และนำเสนอผลการใช้ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน เพื่อเสนอแนะยืนยัน การดำเนินการของการพัฒนาโรงเรียน สรุปผลการถอดบทเรียนการใช้นวัตกรรม และ ทำการสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาศาสตร์และข้อมูลท้องถิ่น

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเรียนรู้ร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ ได้สังเคราะห์ กลไกกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการในปี 2560-2563 โดยวิเคราะห์กระบวนการและกลไก สำหรับปรับประยุกต์โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษา เป็นที่เลี้ยงจากรายงานวิจัยของ กรัณย์พล วิวรรณมงคล และคณะ (2563) และได้สรุปสังเคราะห์ขั้นตอน การขับเคลื่อนบูรณาการกับศาสตร์พระราชาศาสตร์จากแนวทางการทรงงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาท และ นำไปใช้ขับเคลื่อนให้เกิดผลกับโรงเรียน ในส่วนของเนื้อหาสาระโรงเรียนมีความต้องการมุ่งเน้นพัฒนา ด้านการอ่านการเขียน เนื่องจากสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 มีนวัตกรรมการจัดการ การศึกษาที่หลากหลายสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้มุ่งให้สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมการมี จำนวน 4 นวัตกรรมด้วยกัน ดังนี้ 2.1) นวัตกรรมการบริหารการศึกษา 2.2) นวัตกรรมการส่งเสริมการเรียน การสอนด้านการอ่านและการเขียน 2.3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2.4) นวัตกรรมการวัดและ ประเมินผล โดยทุกนวัตกรรมได้พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสมตามบริบทท้องถิ่นเป็น ฐานในการออกแบบและพัฒนาให้เหมาะสมกับโรงเรียนในการพัฒนาครูและผู้เรียน

3. ผลการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ได้ผลดังนี้ 3.1คุณภาพนวัตกรรมการบริหารจัดการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยค่าเฉลี่ยมีคุณภาพในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.47$, S.D.= 0,51) และมีผล การใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.66) 3.2 ครูสามารถใช้นวัตกรรมการส่งเสริมการเรียนการสอนด้านการอ่านและ การเขียนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0,47) 3.3 โรงเรียนใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศโดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.62) และ 3.4 นวัตกรรมการวัดและประเมินผลโดยโรงเรียนมีคลังแบบทดสอบด้านการอ่านและการเขียนใช้สำหรับการจัดการ

เรียนรู้ รวมทั้งแบบทดสอบครอบคลุมสาระการเรียนรู้และปรับใช้ในการวัดผลและประเมินผลได้ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น

4. การประเมินและถอดบทเรียนการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชและข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยงและผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้เพิ่มรูปแบบการขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาเชิงระบบ 3 ระยะ ประกอบด้วย ระบบต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และการดำเนินกิจกรรมการเป็นมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงและการมีส่วนร่วมมีกลไกการขับเคลื่อนประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 สำรวจปัญหาและความร่วมมือ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและวางแผน ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการเป็นพี่เลี้ยงแบบมีส่วนร่วม ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน ขั้นที่ 5 การประเมินผลและถอดบทเรียน โดยรูปแบบได้ถูกปรับใช้ตามสถานการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนโดยมหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยง

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาาร่วมนวัตกรรมการเรียนรู้ ได้สะท้อนถึงการสังเคราะห์กลไกและกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงในช่วงปี 2560–2564 ซึ่งสะท้อนแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนานวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง (Kemmis et al., 2014) โดยเน้นการบูรณาการแนวทางการทรงงานตามศาสตร์พระราช ตามแนวคิดที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี “มหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” และมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียน เป็นการตอบสนองต่อปัญหาการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) และสอดคล้องกับรายงานของ UNESCO (2021) ที่ระบุถึงผลกระทบจากการปิดสถานศึกษาเป็นเวลานานทั่วโลก ส่งผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญาโดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้เกิดภาวะถดถอยในการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนช่วยให้เกิดบรรยากาศการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan and Quinn (2016) ที่ได้เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือและการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาพื้นที่บริเวณใกล้เคียงของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่าผู้เรียนจะพัฒนาได้ดีที่สุด เมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในบริบททางสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาเชิงระบบแบบองค์รวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยึดบริบทท้องถิ่นเป็นฐานในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยังเป็นการบูรณาการภาคีในพื้นที่ในการริเริ่ม พัฒนาและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทจริงของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดโรงเรียนเป็นฐาน ที่เน้นการกระจายอำนาจการบริหารให้กับโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมอย่างเหมาะสม (Caldwell & Spinks, 2013) สำหรับนวัตกรรมด้านการอ่านเขียน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในทุกวิชา มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของ Vygotsky (1978) เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมในบริบททางสังคม

โดยเฉพาะด้านภาษาและการสื่อสาร ทั้งนี้การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนาโรงเรียนและบุคลากรด้านการศึกษายังสอดคล้องกับแนวคิด TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) ที่เสนอโดย Mishra & Koehler (2009) ซึ่งเน้นการผสมผสานระหว่างความรู้ด้านเนื้อหา การสอน และเทคโนโลยีให้เกิดวัฏจักรการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อโลกยุคดิจิทัล ส่วนการออกแบบนวัตกรรมการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น ยังสะท้อนแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่เพียงเพื่อสรุปผลลัพธ์เท่านั้น โดยมุ่งให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อวางแผนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Black & Wiliam, 2018) นอกจากนี้ การที่โรงเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและทดลองใช้นวัตกรรมทั้ง 4 ด้าน ยังสะท้อนถึงแนวคิดการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) ซึ่งเน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบอย่างยั่งยืน โดยส่งผลให้ครูเกิดความเป็นเจ้าของนวัตกรรม และผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของตนเอง ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงในยุคที่ต้องการการปรับตัวและการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการร่วมใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ พบว่า การใช้นวัตกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นวัตกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหาร นวัตกรรมการสอนด้านการอ่านและเขียน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมการวัดและประเมินผล ส่งผลการพัฒนาในระดับที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ผลการใช้นวัตกรรมบริหารจัดการโดยรวมกลับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจตีความได้ว่าระบบนวัตกรรมที่ถูกออกแบบจะช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ยังมีข้อจำกัดด้านศักยภาพตนเองในบางส่วน ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจในการบริหารผ่านระบบและโครงสร้างที่ชัดเจน (Harris, 2013) สำหรับนวัตกรรมด้านการสอนการอ่านและเขียนที่ครูสามารถใช้ได้ในระดับมาก แสดงถึงความสำเร็จของการพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับทักษะจำเป็นของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่เน้นบทบาทของภาษาและกระบวนการคิดในบริบททางสังคม นอกจากนี้ การที่โรงเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) แสดงให้เห็นถึงการยอมรับเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนแนวคิดการยอมรับนวัตกรรมของ Davis (1989) ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านความง่ายในการใช้งานและประโยชน์ที่ได้รับในการยอมรับเทคโนโลยี ส่วนด้านการวัดและประเมินผลที่โรงเรียนมีการพัฒนา "คลังแบบทดสอบ" เพื่อใช้กับทุกระดับชั้น แสดงถึงแนวโน้มในการประเมินเพื่อพัฒนาซึ่งช่วยให้ครูสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้กลับสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (Black & Wiliam, 2018) โดยในบริบทของประเทศไทย นวัตกรรมที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นนี้ ยังสะท้อนนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เน้นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ความสามารถด้านภาษา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มสมรรถนะครูและผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนานวัตกรรมต้องมุ่งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างคุณภาพบุคลากร เครื่องมือสนับสนุน และระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพอย่างสอดคล้องและสมดุล

4. จากผลการวิจัยการประเมินและถอดบทเรียนการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชากับข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าการขับเคลื่อนนวัตกรรมดังกล่าวมีความโดดเด่นในการใช้แนวคิดแบบมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยงโดยมหาวิทยาลัย ซึ่งสะท้อนแนวทางการพัฒนาแบบองค์รวมในการจัดการศึกษาและเชื่อมโยงองค์ความรู้จากท้องถิ่นกับการจัด

การศึกษาในบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนเป็นฐาน และแนวคิดอิงสถานที่เป็นฐาน ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ที่ดีควรเชื่อมโยงกับบริบทของชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกระบวนการเรียนรู้ (Gruenewald & Smith, 2014) ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการแบ่งกลไกการขับเคลื่อนออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงระบบ และสร้างแผนการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิด *System Thinking* (Senge, 2006) ที่เน้นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นพลวัต ส่วนกระบวนการพัฒนานั้นเป็นโครงสร้างที่ส่งเสริมผลการสะท้อนการปฏิบัติตามแนวทางของ Schön (1983) ซึ่งส่งผลให้ครูและมหาวิทยาลัยที่เลี้ยงสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกันของครู นักวิชาการ และบุคลากรการศึกษา สอดคล้องกับของ กัลยา วาณิชย์บัญชา (2565) ได้สนับสนุนว่ารูปแบบที่เลี้ยงจากสถาบันอุดมศึกษาสามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพครูในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาร่วมกับแนวคิดการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยงช่วยให้เกิดการพัฒนารองเรียนอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการส่งเสริมการศึกษาในบริบทเชิงพื้นที่เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

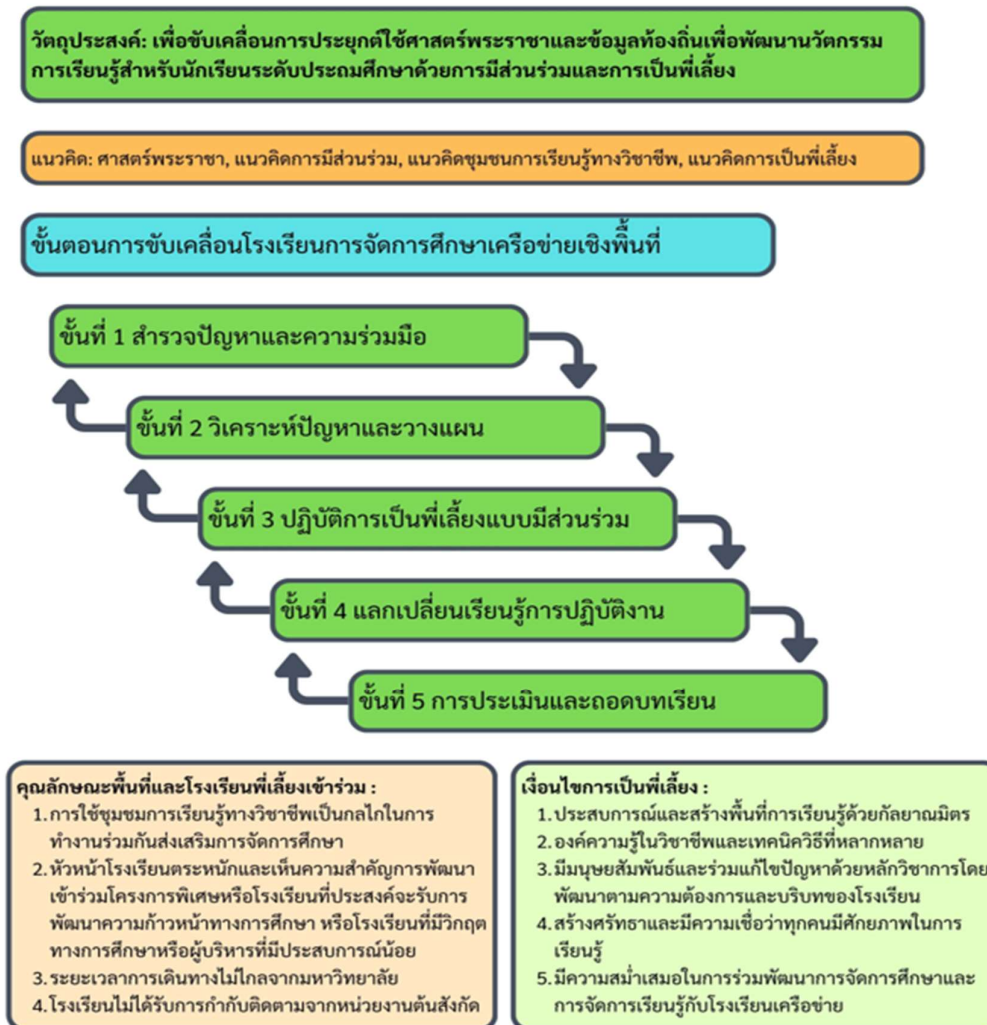
องค์ความรู้จากการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทำการสรุปวิเคราะห์องค์ความรู้จากการดำเนินการพัฒนาและปรับสาระรายละเอียดจากผู้ทรงคุณวุฒิให้เหมาะสมต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยจำแนกได้ 2 องค์ความรู้ดังนี้

องค์ความรู้ส่วนที่ 1 องค์ความรู้เชิงระบบนำเสนอรูปแบบการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชากับข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แสดงให้เห็นการดำเนินการกิจกรรมของโครงการที่นำเสนอภาพลักษณ์กิจกรรมและกลไกต่าง ๆ ที่ช่วยให้โรงเรียนเกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมในการจัดการศึกษา

องค์ความรู้เชิงกระบวนการส่วนที่ 2 องค์ความรู้รูปแบบเชิงกลไกการดำเนินการในการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชากับข้อมูลท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ แนวคิดการ ขั้นตอนดำเนินการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 สรรวจปัญหาและความร่วมมือขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและวางแผน ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการเป็นพี่เลี้ยงแบบมีส่วนร่วม ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงาน ขั้นที่ 5 การประเมินและถอดบทเรียน คุณลักษณะพื้นที่และโรงเรียนพี่เลี้ยงเข้าร่วม และเงื่อนไขการเป็นพี่เลี้ยง ดังภาพ

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้เชิงระบบนำเสนอรูปแบบการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชและข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง

แผนภาพที่ 3 แสดงองค์ความรู้จากการพัฒนาการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง

สรุป

การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาและข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นพี่เลี้ยง เป็นกลไกการขับเคลื่อนสถานศึกษาผสมผสานบูรณาการศาสตร์วิธีการทั้งศาสตร์พระราชาด้านแนวทางการทรงงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาท (Survey Analysis Planning Action Evaluation) ร่วมกับแนวคิดการเป็นพี่เลี้ยงและการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนประเด็นตามที่โรงเรียนมีความต้องการพัฒนา ซึ่งผลการดำเนินการมีนวัตกรรมการบริการการศึกษา นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับครู ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ช่วยให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาทั้งผู้บริหาร ครูและนักเรียน เสริมความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาโดยมีมหาวิทยาลัยเป็นที่เลี้ยง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผลการสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ผู้นำผลการวิจัยไปใช้ต้องมีความเข้าใจดังนี้ 1) การขับเคลื่อนด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง 2) การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชต้องเลือกให้เหมาะสมกับบริบทการนำไปใช้ในกิจกรรมหรืองานการพัฒนาการศึกษา 3) การศึกษาประเด็นความต้องการของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ มีจำนวน 4 กิจกรรม ผู้นำผลการวิจัยไปใช้ควรดำเนินการวางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการและส่งผลให้เกิดผลที่เหมาะสมและเกิดคุณภาพในการพัฒนาการศึกษาตามบริบทสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

3) ผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายและบูรณาการในการดำเนินการ ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้ต้องตรวจสอบเครื่องมือประเมินผลให้เหมาะสมตามกลไกที่ต้องการให้เกิดขึ้นรวมถึง และใช้เครื่องมือการประเมินผลให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นและครอบคลุมการพัฒนาการศึกษา

4) การประเมินและถอดบทเรียนการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ การดำเนินการคัดเลือกการประชุมสะท้อนผู้เกี่ยวข้องแบบออนไลน์และนำข้อมูลจากการปฏิบัติงานและแนวทางที่ผ่านมา นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่และมีความรู้เรื่องการวิจัยและพัฒนา ได้ช่วยเสนอแนะ ดังนั้นผู้นำผลการวิจัยไปใช้ กลไกวิธีการสะท้อนผลลัพธ์การดำเนินการเป็นเรื่องสำคัญ ที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบแนวทางหรือมุมมองที่สำคัญในการจัดการข้อมูลเพื่อการรายงานผลสำเร็จ ได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยขั้นตอนการขับเคลื่อนการจัดการศึกษามีผลลัพธ์ที่เหมาะสม ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศด้วยแนวคิดศาสตร์พระราชและการเป็นที่เลี้ยงเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมและการเป็นที่เลี้ยง

2) จากผลการวิจัยการพัฒนาวัตกรรมการบริหารการศึกษา มีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการโค้ชเพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนจาก โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่เลี้ยง ปีงบประมาณ 2563 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีคณะผู้วิจัยประกอบด้วย รศ.ดร.กรณีย์พล วิวรรณมงคล ดร.มิตรภาณี พุ่มกล่อม ผศ.กฤตพันธ์ หัสดีเสวี ผศ.ดร.พจนีย์ สุขชวานา ผศ.ดร.สุรวิรรณ แจ้งจิตร รศ.ดร.พรชัย หนูแก้ว

รศ.ดร.ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย และบทความนี้ได้เลือกใช้เครื่องมือเทคโนโลยีตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาและการแปลความหมายข้อความบางส่วนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กรัณย์พล วิวรรธมงคล, คมสัน ศรีบุญเรือง และเรวัตตะ กิจจานุรักษ์. (2558). *การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่กาญจนบุรีและสุพรรณบุรี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดกาญจนบุรี.
- กรัณย์พล วิวรรธมงคล, พรชัย หนูแก้ว, ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย, พนิดา จารย์อุปการะ และมิตรภาณี พุ่มกล่อม. (2563). การวิจัยและพัฒนาระบบการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยง, *วารสารศิลปการจัดการ*, 5(3), 955-972. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jam/article/view/252330>
- กรัณย์พล วิวรรธมงคล.(2564). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้บูรณาการ. กาญจนบุรี. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1342-1354. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/98396>
- เดชา ปญญบาล. (2560). 9 ตามรอยบาท ศาสตร์พระราชา. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 22(2) 13-20.
- สิน งามประโคน, เกษม แสงนนท์ และพระมหาสมบัติ ธนปญโญ. (2561). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ, 74-82.
- พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ. (2562). วาทกรรมการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในสังคมไทย. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 11(2), 189-206. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/180083>.
- สมบัติ นพรัก. (2561). *ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาศาสตร์การบริหาร*. อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สัมพันธ์ สุกใส. (2563). ระบบการมีส่วนร่วมการจัดการขยะในชุมชนเชิงบูรณาการเขตพื้นที่จังหวัดภาคกลาง, *วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ*, 2(3), 529-542. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/art/article/view/248778>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *เศรษฐกิจพอเพียง: แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สศช.
- Black, P., & Wiliam, D. (2018). *Classroom assessment and pedagogy. Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 25(6), 551-575. <https://doi.org/10.1080/0969594X.2018.1441807>
- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (2013). *The self-transforming school*. Routledge.

- Davis, F. D. (1989). *Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology*. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. Continuum.
- Fullan, M., & Quinn, J. (2016). *Coherence: The right drivers in action for schools, districts, and systems*. Corwin Press.
- Gruenewald, D. A., & Smith, G. A. (2014). *Place-based education in the global age: Local diversity*. Routledge.
- Harris, A. (2013). *Distributed leadership matters: Perspectives, practicalities, and potential*. Corwin.
- Kemmis, S., McTaggart, R., & Nixon, R. (2014). *The action research planner: Doing critical participatory action research*. Springer.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2009). *What is technological pedagogical content knowledge? Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 60–70. <https://www.learntechlib.org/d/29544/>
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.
- Schön, D. A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. Basic Books.
- UNESCO. (2021). *The state of the global education crisis: A path to recovery*. <https://unesdoc.unesco.org/>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.